

"לבניינה של תורה" – חלק רנח

שיחה שנמסרה בביהמ"ד מפי מו"ר רה"י

"עשו משמרת למשמרת"

חיזוק בקדושת הלשון והעיניים לרגל ימי השובבי"ם

"והתקדשתי"

היום, ד' בשבט, חל יום הסתלקותו של אחד האישים המופלאים שהיו בדורנו. לפני שלושים ושלוש שנים הסתלק ביום זה רבי ישראל אבוחצירא, הידוע בכינוי: "הבבא סאלי". זכיתי, ברוך ה', להיות אצלו פעמיים, בהן התברכתי מפיו הקדוש.

זכרתי את אשר שמעתי באזכרת ה"שלושים" את דברי הרב מרדכי אליהו זצוק"ל, עד כדי שאני יכול לחזור עליהם מילה במילה. כך הוא אמר: "שאלנו אותו: במה כוחכם גדול? אמר לנו: יש לנו זכות אבות! אמרנו לו: גם לנו יש זכות אבות? אמר לנו: אנחנו שומרים על הפה ועל העיניים!"

הימים הם ימי שובבי"ם, וברוך ה' בישיבה הולכים ומתחזקים. שמענו על חבורות של "בני מחשבה טובה", חבורות של התעלות, כפי שדיברנו בשבועות האחרונים, והדבר מאוד משמח. חשבתי להוסיף עוד מספר מילים בעניין הימים הללו.

עיקר החיזוק שאנחנו נזקקים לעשות בימים הללו הוא בתחום הקדושה. עניינה של ה"קדושה" הוא קדושת הפה והדיבור וקדושת הברית, קדושת הלשון וקדושת המעור, כפי שהבאנו מדבריו של ה"בבא סאלי". בודאי כי שני הדברים הללו באופן מיוחד זקוקים לחיזוק בדורנו, שבו קיימת התמודדות רבה בתחומים אלו.

"מִרְפָּא לְשׁוֹן עֵץ חַיִּים"

פעמים רבות דיברנו בנושא הלימוד בספרי "חפץ חיים" ו"שמירת הלשון". ישנה מסגרת של לימוד הלכה יומית ב"חפץ חיים". השבוע התחיל מחזור חדש של לימוד זה. הדבר אורך רק מספר דקות אבל נותן חיים אחרים לגמרי. על כן מומלץ בכל פה להתחבר לעניין הזה. על ידי לימוד זה ניתן לזכות לחיים, כלשון הכתוב: "מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים... נִצֵּר לְשׁוֹנָה מֵרַע".

בהקדמת ה"חפץ חיים" מובאים שני קטעים מ"הזוהר" הקדוש, ולאחריהם הוא כותב: "ונראה פשוט, שהטעם שהחמירה התורה כל כך בזה העוון", שהוא, כדברי הגמרא בערכין², חמור יותר משלוש העבירות החמורות, "משום שמעורר בזה הרבה את המקטרג הגדול על כלל ישראל". אי-שמירת הלשון היא קטרוג על עם ישראל, והנזרה בשמירת הלשון מביא זכות לכלל ישראל. ממשיך ה"חפץ חיים": "ועוד טעם אחר לגודל הפגם שבא על ידי עוון זה, כי על ידי שאדם הוא פוגם את לשונו בדיבורים אסורים הוא מונע

אחר כך כל הדיבורים של קודש שהוא מדבר מלעלות למעלה". שוב הוא מביא את דברים נפלאים מה"זוהר", ומסיים: "הלוא נראה בעליל מ"זוהר" הקדוש שכל דברי התורה ותפילה שלנו הם עומדים באוויר השמיים ואינם עולין למעלה", אנו לומדים ומתפללים, אך ייתכן כי חס וחלילה הדיבורים פועלים פחות, משום שחסרים אנו את כוח הדיבור שהוא הכוח של ישראל. פחד פחדים!

עיקר החיזוק
שאנחנו נזקקים
לעשות בימים הללו
הוא בתחום
הקדושה.
עניינה של
ה"קדושה" הוא
קדושת הפה
והדיבור
וקדושת הברית

² דף טו, עמוד ב

¹ תהלים פרק לד, פסוקים יג-יד. על עבודה זרה דף יט, עמוד ב

עולם, חיי משפחה. הם מסוגלים ליצור נזק בבניית משפחה בעתיד, נזק ליכולת ליצור קשרים בין-אישיים לא-וירטואליים, נזק ליכולת ליצור קשר עם נערה על מנת לבנות בית בטהרה. הם גורמים נזקים ליכולות האנושיות הטבעיות. לכן אשרי אותם הנערים, שהינם בחורי ישיבה כיושבים כאן בבית המדרש, שהקימו את ארגון "עזים בקדושה". גם אנו בישיבה הצטרפנו ומצטרפים ומחוברים ליוזמה זו.

"לב טהור כָּרָא לִי אֱ-לֹהִים"

בנוסף לנזק הנגרם בתחום הקדושה, ישנו נזק נוסף, שייתכן שהוא אף חמור ממנו. השתעבדות לא-נכונה לשימוש לא-נכון במכשירים הללו פוגע ביכולתנו לעבוד את ה'. נפגעת בנו היכולת להתרכז בכלל, ובפרט נפגע הריכוז הנדרש ללימוד התורה.

ראיתי מכתב שכתב בחור ישיבה, שלא נציין כאן את מקום לימודיו. ייתכן שהמקרה המתואר במכתב זה הוא מקרה קיצוני, אולם כל אחד ואחד מאיתנו גם הוא נפגע ברמה זו או אחרת.

כך הוא כותב: "לפני שנה הייתי מאד מחובר ללימוד ולתפילות. לפני שנה ההורים שלי קנו לי פלאפון עם חיבור לרשת, ולאט לאט התחלתי להידרדר. היום אני לא מצליח ללמוד, אני לא מצליח להתפלל ומרגיש מאד רחוק מהקב"ה. זהו הדבר הגרוע ביותר שיכול להיות – להתרחק מבורא עולם. אין דבר יותר גרוע מכך. גרוע יותר ממוות! "לפני שבועיים הייתה אצלנו בישיבה שיחה נגד האינטרנט של "עזים בקדושה", והתחלתי לחשוב על הדברים ברצינות. הבנתי שבגלל ההתמכרות שלי והתלות שלי בטכנולוגיה, אני מתרחק מאד מהקב"ה. שמתי לב שאין לי בכלל יראת שמיים, וליבי נהיה גס בכל דבר שבקדושה. אפילו בלימודים, דברים שהיה לי קל מאד להבין לפני שנה, אני לא מצליח להבין היום בכלל. אני מבקש ומתחנן אליכם: עזרו לי! תנו לי דרך לצאת מזה!" אולי זהו תיאור קיצוני, אבל הוא יכול להיות שייך לכל אחד ואחד מאיתנו.

הוא חותם בשאלה: "ומאין תבוא עזרתנו לביאת משיח?", מפני שהגאולה תלויה בדבר זה.

הרב צבי יהודה זצ"ל היה אומר³ על "החפץ חיים" שהוא שליח ההשגחה לדור הזה. איך קרה שעד ימיו מעולם לא כתבו ספר מסודר בנושא שמירת הלשון? אלא שהוא שליח א-לקי לדורנו, לתיקון עניין שמירת הלשון שבו תלויה הגאולה.

אם כך, זוהי הזדמנות לחיזוק בעניין של ברית הלשון. בישיבה קיים סדר שמירת הלשון בכל יום, ואפילו רק למספר דקות. בעזרת ה' גם אנו נחזק את הלימוד על ידי מכירת ספרים בעניין הזה.

"טהור עיניו מראות רע"

הדבר השני בו יש להתחזק בימים אלו הוא ברית המעור, ברית קודש. ברוך ה', בישיבתנו חשים בטהרה. ממש נפלא! בני הישיבה מחוברים למסגרת של תוכנת "נטספארק", כאשר ר' דביר לוי מזכה את הרבים בעניין הזה. שמעתי ממנו שברוך ה' עוד ועוד מצטרפים למסלול זה מרצונם החופשי.

בדורנו, בפרט בעניינים שכאלו, התיקון לא יבוא מלמעלה, על ידי שיחות ומוסר, אלא רק כשינבע מאתערותא דלתא, כשיידרש מתוך האמת הפנימית שבכל אחד מאיתנו. כך היא הדרך בדורנו הגדול. לכן, רק כאשר השינוי יבוא מרצון אמיתי הוא יתקיים ויתממש.

אני הקטן רוצה לחזק את זה שלא התחבר עד היום – בין אם הוא מבני חו"ל ובין אם הוא מבני ארץ ישראל – שכדאי להצטרף כבר היום ולא לדחות זאת אף ברגע אחד, מפני שזהו דבר שתלויים בו כל החיים!

אולי בעבר עוד היה בכך חידוש, אך כיום הדבר כבר ברור לחלוטין לכל מבקש אמת. השימוש במכשירים המשוכללים הולך ונפוץ, גם בינינו בישיבה. האפשרויות הנפלאות הגלומות במכשירים אלו עבור עבודת ה' הן גדולות מאד. אולם, גם החורבן העלול להיווצר מהם הוא חורבן נוראי. ניתן על ידם לאבד חיים, חיי

³ ע'י שיחת הרצי"ה לפרשות תזריע-מצורע, סדרה א פסקה 8

שמישהו יחביא את המכשיר מתחת לגמרא, חלילה. הלוא מידת האמת היא מיסודה של הנפש⁵, והיא חשובה יותר מכל.

הדבר השלישי: פרט זה מקומו גם מחוץ לבית-המדרש. בשיבתנו אין רואים לא סרטים ולא סדרות! לא בישיבה, לא בחדרים, לא בכיתות! הכוונה היא לכל המכלול הגדול של הישיבה. איני אומר שלא לראות, הלוואי והיה עוזר אם אגיד, אבל ביכולתי לומר שתלמיד ישיבת "הכתל" לא רואה בישיבת "הכתל" לא סרטים ולא סדרות. כך הורה ראש הישיבה. כאשר הייתי ב"הסדר" בישיבת "הכתל" אסר הרב הדרי שליט"א עלינו להכניס עיתונים לישיבה. אני סבור שכיום ראיית סרטים היא הנקודה שעליה יש לשים דגש. במידה ויש אחד שבכל זאת רוצה בכך, יש לו צורך ואינו מסוגל להתגבר – ייצא מהישיבה, יימצא לו פינה וייעשה כהדרכת חז"ל⁶: "אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו – ילך למקום שאין מכירין אותו, וילבש שחורין ויתעטף שחורין, ויעשה מה שלבו חפץ", יראה מה שהוא רוצה לראות. הלוואי שיזכה לראות דברים שאכן נראים. בישיבה על כל פנים לא רואים.

כשאנו מדברים על נזקי הסרטים אין הכוונה דווקא לדברים לא טובים, על כך כלל לא מדברים. אפילו אם בכוונתו לראות סרט טהור – לא יעשה כך בחלל הישיבה! אנו רוצים לשמור על קדושת הישיבה. הלוא הרחוב פרוץ, הרחוב הומה, הרחוב מתמודד, אך יש לקב"ה מקומות כלפיהם הוא כביכול אומר: "נוח לי לשכון פה, זהו מקום טהור". רבש"ע אמנם נמצא בכל מקום, אך אנו רוצים שהוא יימצא עימנו במקום זה בטהרה. הישיבה צריכה להישמר על טהרת הקודש. אין לקב"ה בעולמו אלא בתי מדרשות⁷ – אף על פי שהוא נמצא בכל העולם מכל מקום מובא בראשונים כי בתי מדרשות הקבועים לתורה, כלומר ישיבות, הם כבית המקדש.

“עֵשׂוֹ סִיג לְתוֹרָה”

לכן ברצוני לסכם ולדבר על מספר נקודות הנוגעות לכל אחד ואחד מאיתנו, לאמת שלנו ולמעשינו.

הדבר הראשון: לא מדברים בפלאפון בבית-המדרש של "ישיבת הכותל", גם במידה ומישהו החליט שהוא נכנס עם פלאפון לבית-המדרש. אין דבר כזה! זוהי פגיעה בקדשי בית-המדרש! זוהי תקנה מתקנות הישיבה: אין עונים ואין מתקשרים בפלאפון בבית המדרש. אף אם מדובר בפיקוח נפש עליך לצאת החוצה ולהמשיך בשיחה. אך בבית המדרש לא מדברים בפלאפון! אחד התלמידים פנה אלי ואמר, שכל-כך מפריע לו כאשר לפעמים הוא רואה אנשים המהלכים ופניהם ואצבעותיהם נעוצים במסך. הדבר מפריע לו באווירה ובהרגשה. אני רואה שישנם נוספים המהנהנים בראשם. אנא, חוסו על חברינו!

הדבר השני: ישנם תאים המיועדים לנו בכניסה לבית-המדרש. מי מאיתנו שעדיין אין לו מפתח יכול לקבלו במזכירות ולנסות להתרגל להניח את הפלאפון שלו בתאו בזמן הסדרים, התפילות והשיעורים. במקום זה ניתן גם להטעין את המכשירים, הישיבה נותנת את כל האופציות האפשריות. כאשר ישנו צורך ניתן לצאת החוצה אל הפלאפון ולדבר או לשלוח את המסרון הנצרך. יש לטהר את האווירה בבית-המדרש שתהיה נקייה ממכשירים. זהו מקום של לימוד תורה! זהו מקום שרבש"ע נמצא! רבנו יונה בברכות אומר כי בית המדרש הוא כבית מקדש⁴. זה אפשרי! תאים אישיים אלו הם ככספות ולא ניתן לגנוב מהן או להזיק לאף אחד, וכן באופן זה אין ניזוקים מהטענת המכשיר. דבר זה ממש חשוב גם עבור האחרים, יש בזה כעין "חב לאחריני", מפני שהדבר פוגע בהרגשת בית-המדרש.

יודעים אנו לומר שרק כאשר ישנה התעוררות מרצון היא אמיתית. לא צריך להגיע למצב

⁵ עי' שערי תשובה לרבנו יונה שער ג, אות קפד: "ונתחייבנו על גדרי האמת, כי הוא מיסודי הנפש".

⁶ חגיגה דף טז, עמוד א

⁷ עי' ברכות דף ה, עמוד א אהכר

⁴ עי' תלמידי רבנו יונה על הרי"ף ברכות דף ד עמוד א, ד"ה אוהבי: "מפני שהמקומות הקבועים הם במקום בית המקדש... וכמו שהמקדש חביב יותר מבתי כנסיות ומבתי מדרשות, כך מקום קביעות התורה חביב משאר בתי כנסיות ובתי מדרשות שאינם קבועים".

בוודאי שהרעיון זה קשור גם לרעיון הגדול של גאולה ושל בית מקדש.

אשרינו שברוך ה' אנו בדרך של עלייה, ולשבה הישיבה ייאמר כי הכל נעשה מתוך בחירה חופשית. אכן, אנשים מתרוממים ומתקנים ומתמודדים, ובטוח אני כי רבש"ע מביט בנו מלמעלה ויש לו נחת גדולה מהנעשה פה, ובעזרת ה' נלך ונוסיף עוד ועוד.

בשולכי הדברים

"לקים בְּנו חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל"

ברצוני לעורר על עניין נוסף שאולי אנו קצת רחוקים ממנו. זקן תלמידי-החכמים שבדור, הרב אהרן יהודה לייב שטיינמן בן גיטל פיגא, זקוק לתפילות הציבור. הרב שטיינמן שליט"א הוא יהודי בן למעלה ממאה ושלוש שנים של עמל תורה והעמדת תורה, גם בגילו המופלג, מתנה שרבש"ע נתן לדור. אנו יודעים שאנו זקוקים לגדולים יותר משהם זקוקים לנו, כדברי רש"י על הפסוק⁸: "הִישׁ בָּה עֵץ אִם אֵין?" – "אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו?", על כן ראוי להתפלל לרפואתו. גם אנו, בעזרת ה', נתפלל בציבור פרק תהלים לרפואתו.

⁸ במדבר פרק יג, פסוק כ. על בבא בתרא דף טו, עמוד א; פסיקתא זוטרתא, שלח לך דף קז עמוד א

